

Za 2 groša tminskih (pravljic)

Nič kaj posladkane, toda grobe, celo srhljive

Zgoščenka je izdal in založil Tolminski muzej v sodelovanju z Radiem Študent in Društvom za oživljanje zgodbe 2 koluta

Da so pravljice vir veselja in smeha, a tudi groze in strahu, odlično pripoveduje lani konec leta izdana zgoščenka *Za 2 groša tminskih*. Tistemu, ki ji prisluhne, se ponudi veliko zanimivih in smešnih, a tudi srhljivih situacij: od takih, v katerih »hudič frdamani« spravlja v pekel poštene duše, do takih, v katerih trije bratje s kratko pametjo iščejo bližnjice do sreče in bogastva. Pa namesto do njiju pridejo samo do »kuhane smole« in posledično – do silno naglega koraka. Poparjen s »šeflo« vrele snovi, se človek verjetno res nikoli več ne ustavi, zaradi bolečine. Kaj šele po dveh ali treh zajemalkah ...

Zgoščenka je plod sodelovanja Tolminskega muzeja z Radiem Študent (oddaja *Za 2 groša fantazije*) in Društva za oživljanje zgodbe 2 koluta. Po besedah Karle Kofol, etnologinje iz omenjenega muzeja, je odličen pokazatelj, kako je mogoče sodobno in nič kaj muzealsko predstaviti ljudsko govorno izročilo, ga poslati med ljudi in tako ohranjati naprej. Časi peči, ob katerih so dedki pripovedovali vnukom, so kajpada za vedno minili. Če sodijo po odzivih – predvsem lokalnih medijev,

pa tudi šol, na katerih so do zdaj predstavili zgoščenko –, je pot prava.

Na zgoščenki je mogoče prisluhniti dvema pesmicama (sklepna tolminska *Magdalena* je širše poznan motiv, o katerem poje tudi Vlado Kreslin) in sedmim pravljicam: večina je s Tolminskega, po ena pa iz Kobarida in Trente. Od tod tudi naslov *Za 2 groša tminskih*: tminskih, kot se reče po domače, sicer tolminskih. »Seveda je treba poudariti, da so motivi univerzalni,

številne različice so znane tudi drugod po Sloveniji in še kje.« Pripovedujejo o iznajdljivem junaku, ki je pregnal strašne roparje, o mlinarju in njegovem kuharju, ki sta živela brez vsakršnih skrbi, o mrtvem godcu in njegovih čudežih ... Vso posneto gradivo je iz že natisnjenih virov, najstarejši je iz leta 1932. V narečju – ki ni popolnoma pravo, kajti pripovedovalci niso domačini, je pa lokalen besednjak – je slišati *Požrešnega volka*.

Izbor, ki ga spremljajo prepoznavne ilustracije Zvonka Čoha, še zdaleč ni namenjen samo otrokom, ampak, kot je že nekdaj veljalo za pravljice, tudi oziroma še posebej odraslim. Nekatere izbrane pripovedi niso nič kaj mehke in niti malo po disneyjevsko posladkane. Nasprotno, so zelo pobalinske, grobe, krute, nekatere prav grozljive (na primer *Brat in ljubi*). Ne izbirajo lepih besed, ampak udarjajo naravnost in so zato velikokrat zabavno slikovite: na primer »sodni dan bo, mlinarju je trebuh crknil« ali pa tako zelo so se smejali, da se jim je »skozi grlo videlo skoraj v želodce«. Izjemno zanimiva in zgovorna je tudi glasbena podlaga, ki zajema v različnih (sodobnih) zvrsteh. Tudi zaradi nje in zaradi odlične interpretacije Študentove skupine *Za 2 groša fantazije* so poslušalčeva ušesa še bolj na preži.

MIMI PODKRIŽNIK

Na Radiu Študent pripravljajo oddajo *Za 2 groša fantazije* že od leta 2003 (www.zazgrosafantazije.com). V njej, hvalevredno, obujajo domače in tuje ljudske, pa tudi avtorske pravljice. Prisluhnite jim lahko vsak dan med ponedeljkom in petkom ob 19.50 uri (ponovitve so ob koncu programa).

AVTOR LIKOVNE PODOBE ZGOŠČENKE JE ZVONKO ČOH